

Aleg. 45.

Sprawozdanie

komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych.

Wysoki Sejmie!

W przekazaniem uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 10. września 1892 r. L. s 31. Komisji gospodarstwa krajowego do załatwienia sprawozdania o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych, przedkłada Wydział krajowy tylko wnioski zostające w ścisłym związku z budżetem krajowym na rok 1893., zapowiadając wniesienie szczegółowego sprawozdania z wykonania całego szeregu uchwał sejmowych z dnia 6. kwietnia 1892 do następnego zebrania się Wysokiego Sejmu, a to z powodu nadspodziewanie rychłego zwołania Sejmu na obecną sesję.

Sprawozdanie to obejmuje:

1. Pięć projektów ustaw mających na celu przeprowadzenie nowych przedsięwzięć melioracyjnych na podstawie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116;
2. Uzasadnienie proponowanych dotacji na regulacje miejscowe rzek niespławnych, oraz subwencyonowanie kultury torfowisk we wschodniej części kraju, i popieranie melioracji prywatnych przez bezpłatne dostarczanie pomocy technicznej, wreszcie zakładanie subwencyonowanych fabryk drenarskich.

Idąc za sprawozdaniem Wydziału krajowego, Komisja gospodarstwa krajowego przedstawia swą opinią co do powyższych wniosków Wydziału krajowego, jak następuje:

I. Nowe przedsięwzięcia melioracyjne.

Przedłożone przez Wydział krajowy nowe projekty melioracyjne, które Komisja uważa za dojrzałe, mają na celu wykonanie regulacji dwóch większych rzek: Bugu i Złotej Lipy, osuszenie 8.320 morgów zabagnionych gruntów w 13 gminach i obszarach dworskich powiatu Łańcuckiego i Jarosławskiego, wreszcie dwie mniejsze roboty górskie w dorzeczu Dunajca, mianowicie

zabudowanie potoku Michalów w powiecie Nowotarskim i potoku Niszkówki w powiecie Nowosądeckim.

Zrealizowanie pierwszego z tych projektów regulacyi Bugu, odpowiada dawno już przez Wysoki Sejm uznanej potrzebie, bo ma na celu nietylko osuszenie nadbrzeżnych gruntów podlegających zalewom i zabagnieniu, ale nadto umożliwia regulacyę licznych dopływów Bugu i zrobienie tej rzeki spławną, co dla przyległych okolic obfitujących w lasy, rokuje w przyszłości znaczne korzyści.

Koszta tej regulacyi na przestrzeni 105¹/₂ kilometrów wyniosą 594.000 zł.

Komisya gospodarstwa krajowego podnosi z uznaniem, że Wydziałowi krajowemu powiodło się uzyskać u Rządu na tę regulacyę z tytułu spławu 20⁰/₀-wym zasiłek z państwowej dotacyi budowli wodnych, tak iż przy 40⁰/₀-wym zasiłku kraju, a 30⁰/₀-wym datku państwowego funduszu melioracyjnego, przypadnie tylko 10⁰/₀ kosztów na strony interesowane.

Regulacya rzeki Złotej Lipy od stawu w Brzeżanach do Litwinowa w powiatach Brzeżańskim i Podhajeckim, zarządzoną została w skutek podania gmin nadbrzeżnych do Tronu i należy do bardzo pożytecznych przedsięwzięć, gdyż przez wykonanie projektowanych robót ma być osuszonym i ochronionym od zalewu obszar 1.944 morgów najżyźniejszych łąk.

Koszt tej regulacyi wynosić ma 132.000 zł.

Osuszenie bagien Łańcucko-Jarosławskich między Sanem, Wisłokiem i Mleczką, było już przedmiotem oddzielnego przedłożenia Wydziału krajowego na ostatniej sesyi Wysokiego Sejmu, odnośny zaś wniosek Komisji gospodarstwa krajowego odraczający wykonanie tej melioracyi do czasu, kiedy inne przedsięwzięcia zostaną wykończone, nie przyszedł weale na stół obrad Wysokiej Izby.

Na usilną prośbę Reprezentacyi powiatowych w Łańcucie i Jarosławiu ponawia Wydział krajowy obecnie swe przedłożenie, a czyniąc zadość intencjom Komisji gospodarstwa krajowego, nie normuje w projekcie ustawy terminu rozpoczęcia robót, podobnie jak przy regulacyi Złotej Lipy, zamierzając rozpocząć roboty koło tej melioracyi w czasie, kiedy wydatki na ustawowe przedsięwzięcia melioracyjne zmniejszą się w rubryce XIII.

Melioracya ta ma na celu osuszenie 8.320 morgów zabagnionych, jednakże urodzajną glebę posiadających gruntów kosztem 86.250 zł., z uwagi więc, że cały nakład na 1 morg wynosi zaledwie 10 zł. 37 ct. zaliczoną być musi do najrentowniejszych przedsięwzięć w kraju.

Oprócz projektów powyższych trzech większych przedsięwzięć przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi do uchwały dwa mniejsze projekty zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dunajca na podstawie planów sporządzonych przez sekcję Przemyską c. d. oddziału leśno-technicznego, mianowicie: potoku Michalów w gminie Maniowy powiatu Nowotarskiego i potoku Niszkówki w powiecie Nowosądeckim.

Zabudowanie potoku Michalów niezbędnem dla utrzymania drogi krajowej Czorsztyń-Nowy targ i ma być wykonanem stosunkowo małym kosztem 8.000 zł. — zabudowanie zaś Niszkówki, którego koszt wynosi 25.726 zł., ma na celu ochronę gruntów i mieszkań pięciu gmin od wylewów i zasypywania żwirem.

Obydwie te roboty wedle wniosku Wydziału krajowego ze względu na ich nagłość mają być rozpoczęte w roku 1893.

Rozkład kosztów powyższych pięciu przedsięwzięć, które zgodnie z kilkakrotnie już objawioną opinią Komisji mają być wykonane w drodze przedsięwzięcia krajowego przedstawia się jak następuje :

	Koszta zł.	Datek kraju		Datek		Datek konkurencyjny	
		%	zł.	%	zł.	%	zł.
1. Regulacja Bugu	594.000	40	237.600	50	297.000	10	59.400
2. Regulacja Złotej Lipy	132.000	40	52.800	30	39.600	30	39.600
3. Obsuszenie bagień Łańcucko-Jarosławsk.	86.250	40	34.500	30	25.875	30	25.875
4. Zabudowanie potoku Michalów	8.000	50	4.000	50	4.000	—	—
5. Zabudowanie potoku Niszkówki	25.726	50	12.863	50	12.863	—	—
Razem	845.976	—	341.763	—	379.338	—	124.875

Proponowany przez Wydział krajowy procentowy udział kraju w kosztach odpowiada ściśle postanowieniom państwowej ustawy melioracyjnej i Komisya przeciw temu rozkładowi kosztów nie ma nic do nadmienienia.

Roczna rata zasiłku krajowego wynosić będzie:

1. Przy regulacji Bugu (12-letni okres budowy)	19.800 zł.
2. Przy regulacji Złotej Lipy (4-letni okres budowy)	13.200 „
3. Przy osuszeniu bagien Łańcucko-Jarosławskich (3-letni okres budowy)	11.500 „
4. Przy zabudowaniu potoku Michalów (2-letni okres budowy)	2.000 „
5. Przy zabudowaniu potoku Niszkówki (3-letni okres budowy)	4.288 „

Wedle wniosków Wydziału krajowego obciążąby budżet krajowy w roku 1893., datki kraju na następujące przedsięwzięcia:

1. Na regulacje Bugu	19.800 zł.
2. Na zabudowanie potoku Michalów	2.000 „
3. Na zabudowanie potoku Niszkówki	4.288 „
Razem	<u>26.088 zł.</u>

Pomimo, że c. k. Ministerstwo rolnictwa w reskrypcie z dnia 3. września 1892. roku l. ¹²⁶³⁸/₁₉₀₈, który udzielony został Komisyi w krótkiej drodze przez Wydział krajowy, oświadcza, że pierwsza rata datków z państwowego funduszu melioracyjnego i dotacyi dla budowli wodnych nie może być oddaną do rozporządzenia przed rokiem 1894., Komisya ze względu na nagłość i ważność tej regulacji, zaleca Wysokiemu Sejmowi uchwalenie dotacyi 19.800 zł. w budżecie roku 1893. w celu bezzwłocznego rozpoczęcia robót, tymczasowo na rachunek zasiłku krajowego i przedstawia do uchwały odnośną do Wydziału krajowego rezolucyę.

Z uwagi, że przedłożone przez Wydział krajowy projekty do ustaw melioracyjnych są pod każdym względem uzasadnione i dojrzałe, a przytem liczą się ze stanem finansów kraju, Komisya gospodarstwa krajowego zaleca takowe Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia bez zmiany, z wyjątkiem projektu ustawy o regulacji Bugu, który Komisya przedkłada Wysokiemu Sejmowi z drobnymi modyfikacyami zażądanimi w powołanym reskrypcie ministeryalnym.

II. Dotacje na regulacje rzek niespławnych i poparcie melioracji prywatnych.

Wnioskami Wydziału krajowego, które przekazane zostały Komisji gospodarstwa krajowego do oceny, objęte są następujące dotacje na rok 1893.:

- a) na regulacje lokalne 9 rzek niespławnych (Soly, Raby, Dunajca, Wisłoki, Wisłoka, Sanu, Świcy, Łomnicy i Bystrzycy nadworniańskiej) w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. października 1882, roku zasiłek bezzwrotny w wysokości $\frac{1}{3}$ części kosztów, w kwocie 58.995 zł. (1447 zł. po nad budżet r. 1892.)
- b) na subwencyonowanie doświadczeń z kultury torfowisk w Korsowie (powiecie Brodzkim) 1.000 zł. w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892. r.:
- c) na zdjęcia i projekty dla melioracji prywatnych, które to koszty w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892. r. pokrywać ma fundusz krajowy, 6.000 zł.;
- d) wreszcie na subwencyonowanie fabryk drenarskich w myśl przytoczonej pod c) uchwały 5.000 zł.

Dotację na miejscowe regulacje rzek niespławnych, która się corocznie w budżecie powtarza, zaleca Komisya Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia w kwocie 58.995 zł., preliminowanej przez Wydział krajowy na wniosek Namiestnictwa. Komisya zwraca jednak uwagę Wydziału krajowego, że zasiłki krajowe preliminowane na te regulacje w niektórych miejscowościach zbyt często się powtarzają, z czego wnosićby należało, że te dorywczo prowadzone miejscowe roboty, podlegają łatwo uszkodzeniu.

Komisya gospodarstwa krajowego wyraża też życzenie, ażeby Wydział krajowy przedkładając zapowiedziane sprawozdanie z rezultatów osiągniętych przy wykonanych dotychczas robotach melioracyjnych ustawowych, nie zaniedbał objąć tem sprawozdaniem subwencyonowanej z funduszu krajowego regulacji rzek niespławnych, mianowicie co do stanu tych robót i osiągniętych przez nie skutków.

Przeciw subwencji 1.000 zł. na doświadczenia z kulturą torfowisk w Korsowie, której wysokość wymierzył Wydział krajowy na równi z podobnym zasiłkiem dla stacyi doświadczalnej w Rudniku, Komisya nie ma nic do zarzucenia.

Dotacją 6.000 zł. na zdjęcia i projekty dla melioracji prywatnych uzasadnił Wydział krajowy cyfrowo w wyjaśnieniach do poz. 150 b) preliminarza na rok 1893., przyjmując liczbę 8 techników w 5 ekspozyturach, które się mają wyłącznie zajmować zdjęciami, projektowaniem i kontrolą melioracji, przeprowadzanych przez poszczególnych właścicieli gruntów. Roboty te zdaniem Wydziału krajowego trwać mają przez sześć miesięcy, na każdy zaś miesiąc przyjmuje Wydział krajowy 25 dni roboczych, w czasie których 8 techników pobierać będzie z względu na dostarczyć się mające przez strony pomieszczenie, odpowiednio zredukowane diety z funduszu krajowego (elew i asystent 2 zł., adjunkt 2 zł. 50 ct., wyżsi zaś urzędnicy techniczni 3 zł. dziennie).

W ten sposób wydatek z tytułu dyet oblicza Wydział krajowy na	3.225 zł.
koszta podróży zaś po 300 zł. dla 8 techników	2.400 „
razem	5.625 zł.

którą to kwotę ze względu na projektowane z dniem 1. sierpnia 1893. przydzielenie 2 elewów (stypendystów krajowych) do ekspozytur, zaokrągliła Wydział krajowy na 6.000 zł.

Z uwagi, że zazwyczaj roboty w polu trwają 8 miesięcy (od kwietnia do listopada), uważa Komisya preliminowaną przez Wydział krajowy dotacją za całkiem uzasadnioną i zaleca taką Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia.

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892., powziętej zgodnie z wnioskami krajowej komisji dla spraw rolniczych, proponuje Wydział krajowy utworzenie w roku 1893

dziesięciu subwencyonowanych fabryk drenarskich (po 2 w obrębie każdej ekspozytury: lwowskiej, krakowskiej, tarnowskiej, sanockiej i kołomyjskiej), mianowicie pięciu fabryk przy pomocy kraju, dalszych zaś pięciu przy pomocy państwowej dotacyi melioracyjnej.

Na każdą taką fabrykę, której miałyby być bezpłatnie dostarczone urządzenie mechaniczne, preliniuje Wydział krajowy 1.000 zł i domaga się na ten cel łącznie 5.000 zł.

Wedle informacji otrzymanej w krajowym biurze melioracyjnym koszta zakupu mechanicznego urządzenia dla fabryki drenarskiej przedstawiają się według cennika jednej z fabryk w kraju istniejących, następująco:

1) kompletna maszyna ręczna	373 zł.
2) malakser	125 „
3) przyrząd walcowy do miażdżenia grudek marglowych	120 „
razem	<u>618 „</u>

loco fabryka.

W razie potrzeby sprowadzenia prasy z najszlachetniejszej fabryki zagranicznej w Greifswald podwyższą się koszta o 20 do 30% i osiągną kwoty 800 zł. Uwzględnivszy zaś koszta transportu, analizy gliny i pomocy technicznej kierownika kraj. stacyi ceramicznej, przyjąć można zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego kwotę 1.000 zł. na subwencyonowanie jednej fabryki drenarskiej w myśl wspomnianej uchwały Wysokiego Sejmu.

Gdy zaś wobec dotychczasowych zgłoszeń 25 właścicieli, którzy obowiązują się dostarczać sąsiadom rurek drenowych po kosztach produkcji, jeżeli otrzymają subwencyę krajową, liczba pięciu subwencyonowanych przez kraj fabryk może być uważana za minimalną, komisya aprobeuje żadaną przez Wydział krajowy dotacyą i zaleca Wysokiemu Sejmowi odnośną rezolucyę do Rządu domagającą się dalszej na ten cel subwencyi.

Na podstawie powyższego przedstawienia rzeczy, komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyznaje na regulacyę rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. października 1882 w Rub. XIII. poz. 163 budżetu na rok 1893 następujące zasiłki:

a)	na regulacyę	Soły	w powiecie Żywieckiem, II. rata	1.000 zł.
b)	„	„	Raby pod Dolną wsią i Brzącovicami	1.500 „
c)	„	„	„ pod Winiarami, Stadnikami i Gdowem, III. rata	1.800 „
d)	„	„	„ pod Dąbrowicą, Nieznanowicami i Marszowicami	1.200 „
e)	„	„	„ pod Damienicami i Proszówkami	1.500 „
f)	„	„	„ pod Ujściem solnem	2.806 „
g)	„	„	Dunajca pod Czorsztynem	561 „
h)	„	„	„ pod Rożnowem	1.579 „
i)	„	„	„ pod Trąbkami i Czchowem	2.000 „
k)	„	„	„ pod Filipowicami	1.387 „
l)	„	„	„ pod Biskupicami lanekorońskimi	1.016 „
m)	„	„	„ pod Olszynami i Sukmaniem	1.500 „
n)	„	„	„ pod Janowicami	1.400 „
o)	„	„	„ pod Wielką wsią	2.344 „
p)	„	„	Wisłoki pod Błąkową	1.363 „
r)	„	„	„ pod Skurową, II. rata	722 „
s)	„	„	„ pod Dęborzynem	3.373 „
t)	„	„	„ pod Parkoszem	518 „
u)	„	„	Wisłoka pod Gieszyną, Wiśniową, Jazową i Kobylem, II. rata	1.600 „
w)	„	„	„ pod Dobrzechowem	900 „

x)	Na regulację Wisłoka pod Drabinianką	1.000 „
y)	„ „ Sanu pod Hroszówką	2.422 „
z)	„ „ „ pod Krzemienną i Jabłonicą ruską, II. rata	1.831 „
aa)	„ „ „ pod Krzemienną	1.177 „
bb)	„ „ „ pod Bartkówką, Bachorzem i Pawłokową	2.850 „
cc)	„ „ „ pod Ruską wsią	763 „
dd)	„ „ „ pod Ruską wsią i Nienadową	3.930 „
ee)	„ „ „ pod Chyrzyną, II. rata	385 „
ff)	„ „ „ pod Pratkowcami i Przemysłem, I. rata	2.468 „
gg)	„ „ Świcy pod Hoszowem	1.500 „
hh)	„ „ Łomnicy pod Perehińskiem, III. rata	1.000 „
ii)	„ „ „ pod Błudnikami i Temerowcami, I. rata	1.600 „
kk)	„ „ Bystrzycy nad wórnianiskiej pod Nazawizowem, III. rata	1.000 „
ll)	„ „ premiovania zawiklenia odsypisk na rzekach podkarpackich	2.000 „
mm)	„ „ do rozporządzalności Wydziału krajowego	5.000 „
	ogółem	<u>58.995 zł.</u>

II. Sejm przyznaje na doświadczenia z kulturą torfowisk w Korsowie subwencyą roczną w kwocie 1.000 zł. pod warunkiem, że c. k. Rząd te doświadczenia subwencyonować będzie z c. k. skarbu państwa.

III. Sejm przyzwala na rok 1893 celem poparcia melioracyj lokalnych następne dotacye :

- a) na zdjęcia i projekty dla melioracyj prywatnych w kwocie 6.000 zł.;
- b) na subwencyonowanie fabryk drenarskich w kwocie 5.000 zł.

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby na urządzenie fabryk drenarskich w kraju przyznał w roku 1893 subwencyą 5.000 zł. z państwowej dotacyi melioracyjnej.

Aleg. 1 do 5.

V. Sejm uchwała załączone % projekty ustaw :

- a) o regulacji rzeki Bugu;
- b) o regulacji rzeki Złotej Lipy;
- c) o osuszeniu bagien w powiatach Łańcuckim i Jarosławskim;
- d) o zabudowaniu potoku Michalów;
- e) o zabudowaniu potoku Niszkówki.

VI. Sejm przyznaje na rok 1893 tytułem pierwszych rat zasiłków krajowych :

- a) na regulacją rzeki Bugu dotacyą w kwocie 19.800 zł.;
- b) na zabudowanie potoku Michalów dotacyą w kwocie 2.000 zł.;
- c) na zabudowanie potoku Niszkówki dotacyą w kwocie 4.288 zł.

VII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w roku 1893 rozpoczął roboty koło regulacji Bugu na rachunek datku krajowego.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w rubryce XIII. na rok 1893 aż do końca marca 1895 r., a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

Uchwałą pod V. i VI. załatwioną zostaje petycja l. S. 117 gminy Gaj, Świniarsko i Niszkowa o regulację potoku Niszkówki.

Lwów, dnia 20. września 1892.

Przewodniczący :

Stanisław Polanowski.

Sprawozdawca :

Jan Tarnowski.

Projekt.**U s t a w a**

z dnia o regulacyi rzeki Bugu.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje :

§. 1.

Regulacya rzeki Bugu od ujścia Pełtwi w Busku aż do granicy państwa ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1891, preliniujący koszta budowy na 594.000 zł. w. a.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na założenie plantacyj wikliny potrzebnych dla uzyskania taniego materiału faszynowego, na utrzymanie w czasie budowy i na zarząd pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

- a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliniowanych kosztów;
- b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;
- c) państwowa dotacya budowli wodnych ze względu na objętą projektem regulacyjnym spławną przestrzeń między Dobrotworem a granicą państwa tudzież zamierzone uspławnienie przyległej górnej przestrzeni mię-

- d) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które są położone w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 (Dz. u. i rozp. kr. Nr. 38.) według stosunku korzyści, których oczekiwać należy lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. pod *d*) wymienionych zawiązaną będzie przez Administrację państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut przez władzę polityczną wydać się mający.

§. 5.

Prestacje konkurencyjne mają być uiszczone w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry, zasiłki zaś krajowe i państwowe w miarę konstytucyjnego zezwolenia. Wypłata zasiłków z funduszu melioracyjnego i dotacji budowli wodnych, odbywać się ma w miarę rzeczywistej potrzeby dla programowego wykonania przedsiębiorstwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzonym oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży gruntów uzyskanych przez regulację, jako kapitału zakładowego;
2. z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy;
3. z dochodów uzyskanych z wydzierzawienia szkarp rzeki.

Dalsze postanowienia co do rozkładu reszty kosztów utrzymania na kraj i strony interesowane, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych i innych zarządzeń potrzebnych dla konserwacji wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po skończeniu budowy.

§. 7.

Wykonanie robót oraz zarząd funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której podobnie jak i stronom interesowanym przyznanym będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do rozpoczęcia i czasu trwania budowy, co do terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdzia-

łania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsięwzięcia określi rozporządzenie wykonawcze, które wyda Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

Alegat 2. do Ls. 169/92.

Projekt.

U s t a w a

z dnia o regulacji rzeki Złotej Lipy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Złotej Lipy od stawu w Brzeżanach do Litwinowa w powiecie Brzeżańskim i Podhajeckim ma być wykonaną jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1889 prelininujący koszta robót na 132.000 zł. w. a.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego w tym celu utworzyć się funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczyniać:

- a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent prelininowanych kosztów;

- b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;
- c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze polityczne oznaczyć się mającym resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14 marca 1875. Dz. u. i rozp. kr. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się uskutecznić, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych zawiązaną będzie przez Administrację państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut przez władzę polityczną ułożyc się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3. pod a, b i c mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych; rzeczywista zaś wypłata pojedynczych rat rocznych zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego odbywać się ma w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót regulacyjnych po skończeniu budowy ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z kwoty osiągniętej ze sprzedaży uzyskanych przy regulacji gruntów;
2. z odsetek tej kwoty jakie narosną w czasie budowy.

Dalsze postanowienia co do rozkładu reszty kosztów utrzymania na kraj i strony interesowane ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych i innych zarządzeń potrzebnych dla konserwacji wykonanych robót wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót regulacyjnych i konserwacyjnych zarówno jak i zarząd funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsięwzięcia i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznanym zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsięwzięcia.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do rozpoczęcia i czasu trwania budowy, co do terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego współdziałania państwowych or-

ganów technicznych przy wykonaniu tego przedsięwzięcia, określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

Alegat 3. do Ls. 169/92.

Projekt.

U s t a w a

z dnia o osuszeniu bagien w powiatach łańcuckim i jarosławskim.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

§. 1.

Osuszenie bagien w gminach i obszarach dworskich powiatu łańcuckiego i jarosławskiego: Gorzyce, Jagiełła, Chałupki, Rozbórz, Ujezna, Leżachów, Wola Buchowska, Manasterz, Nielipkowice, Wola pełkińska, Wiązownica, Pełkinie z Kruhelem pełkińskim i Kruhel pawłosiowski, ma być wykonane jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1891, preliminarz kosztów na 86.250 zł. w. a.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić :

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent prelinowanych kosztów ;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustawy z dnia 30. czerwca 1884. dz. ust. pań. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia ;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym resztą prelinowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ust. wodnej z dnia 14. marca 1875, dz. ust. kraj. Nr. 38, według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tych podstawach nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych, zawiązaną będzie przez administrację państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut przez władzę polityczną wydać się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3. pod a. b. i c. mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych ; rzeczywista zaś wpłata zasiłku państwowego funduszu melioracyjnego do funduszu budowy odbywać się ma w obrębie poszczególnych rat rocznych tylko w miarę potrzeby dla wykonania programowego robót.

§. 6.

Wykonanie robót oraz zarząd funduszu budowy obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa, określi rozporządzenie wykonawcze, ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa, które ma być przedłożone do zatwierdzenia Ministerstwu rolnictwa.

§. 7.

Koszta utrzymania wykonanych robót ponosić mają członkowie spółki wodnej, według wskazanego w §. 3, pod *c.* stosunku.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

Alegat 4. do Ls. 169/92.

Projekt.

U s t a w a

z dnia o zabudowaniu potoku Michalów w gminie Maniowy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku górskiego Michalów w gminie Maniowy powiatu Nowotarskiego ma być wykonane po myśli §. 4. ustawy z dnia 30. czerwieca 1884. Dz. u. p. Nr. 116 począwszy od roku 1893. jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z roku 1892., prelimi-nujący kosztą robót na 8.000 zł.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach po-wyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy przyczynić się ma tak galicyjski fundusz krajowy, jak i państwowy fundusz melioracyjny, ostatni z zastrzeżeniem kon-

stytucyjnego zezwolenia, bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości po pięćdziesiąt procent preliminowanych kosztów to jest kwotą po 4.000 zł.

§. 4.

Datki kraju i państwa mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Koszta utrzymania wykonanych robót mają być pokrywane przez krajowy fundusz drogowy i gminę Maniowy po połowie.

§. 6.

Bliższe postanowienia co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa i utrzymywania wykonanych budowli, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa, określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem, które ma być przedłożone Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Alegat 5. do L. s. 169/92.

Projekt.

U s t a w a

z dnia o zabudowaniu potoku Niszkówki.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie potoku Niszkówki w powiecie Nowosądeckim ma być wykonane począwszy od roku 1893 jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracji służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z roku 1891, preliminujący koszta robót na 25.726 zł. w. a.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy ma się przyczynić:

- a) galicyjski fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliminowanych kosztów;
- b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§. 4.

Datki kraju i państwa mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do sposobu wykonania przedsięwzięcia, kierownictwa budowy i wpływu Administracji państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsięwzięcia, określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utworzoną po myśli §. 45. ustawy krajowej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38 w drodze administracyjnej spółka interesowanych właścicieli gruntów i innych nieruchomości, a to bez względu, czy się na to zgodzą lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczonym według postanowień §. 66. powołanej ustawy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

